

رکورد جدید شاخص در یک ماه آینده

مهدی دولت، کارشناس بازار سرمایه ضمن اشاره به شرایط بازار سرمایه و هدف بعدی شاخص گفت: خوشبختانه در ۶ ماه اخیر پول قابل توجهی وارد بازار سهام شد که باعث رشد مناسب و شکست سقف تاریخی شاخص بود. وی افزود: شاهد روند برگشتی از لحاظ تکنیکی در محدوده زمانی اواخر اردیبهشت خواهیم بود اما انتظار اهداف ۲ میلیون و ۳۰۰ الی ۴ میلیون واحد دور از انتظار نیست. دولت ادامه داد: باتوجه به اینکه در شاخص هم وزن همچنان نسبت به اهدافی که همزمان با شاخص کل صورت می گیرد شاهد یک عقب افتادگی هستیم، به نظر می رسد این رشد می تواند ادامه داشته باشد از این رو محدوده ۳ میلیون و ۶۰۰ و ۴ میلیون واحد در دسترس است. کارشناس بازار سرمایه گفت: یک سری از سهام ها همچنان در قیمت های مربوط به شاخص ۱ میلیون واحدی معامله می شوند و از سویی سهم های دیگری جلوتر از وضعیت فعلی شاخص هستند، این مساله باید طوری مدیریت شود، در زمانی که سهمی به اهداف خود می رسد یا رشدی جلوتر از بازار دارد بتوانیم جابه جایی نقدینگی و مدیریت پورتفوی کنیم و آن سهام را با سهم هایی که از شاخص عقب هستند جابه جا کنیم اما باید بحث بنیادی و شرایط کلی گروه آن سهم را نیز مورد توجه قرار دهیم. وی تصریح کرد: به صورت کلی می توان به نسبت به بازار خوشبین بود و با احتیاط به سهامداری ادامه داد. از طرفی فاکتور ادامه مذاکرات نیز می تواند به این رشد کمک کند مهدی دولت در پایان گفت: احتمالا با توجه به اینکه مدیریتی در سهم های شاخص ساز و کوچک از سمت بازار ساز در حال انجام است، در رشد شاخص سناز که به زودی اتفاق خواهد افتاد، گام حرکتی شاخص کل، سریع تر و بیشتر خواهد بود از این رو می توان تا طی یک ماه آینده انتظار اهداف ۶ میلیون و ۶۰۰ میلیون واحد داشت.

بایدها و نبایدهای سازمان بورس

صدای بورس | امیر سیرانی، معاون سرمایه گذاری سیدگردان الگوریتم نوشت: وظایف رییس سازمان بورس و اوراق بهادار ایران به عنوان بالاترین مقام اجرایی نهاد ناظر بازار سرمایه، شامل مجموعه ای از مسوولیت های اهریمری، نظارتی و سیاست گذاری است که به منظور حفظ سلامت، شفافیت و کارایی بازار سرمایه تدوین شده اند. این وظایف در چارچوب قانون بازار اوراق بهادار مصوب ۱۳۸۴ و این نامه های اجرایی آن مشخص شده اند. در ادامه، ابتدا وظایف رسمی رییس سازمان بورس را بیان می کنیم. سپس به بررسی انتقادی برخی از کاستی ها یا عملکردی که بتواند در جهت افزایش کارایی بازار بهبود پیدا کند، می پردازیم؛ وظایف و رسمی رییس سازمان بورس و اوراق بهادار ایران شامل ۷ عنوان اصلی است: نظارت بر حسن اجرای قوانین بازار سرمایه، هدایت و اهریمری بازار سرمایه، حفظ حقوق سرمایه گذاران و ارتقای اعتماد عمومی، تدوین و اجرای مقررات بازار سرمایه، مدیریت بحران و کنترل نوسانات شدید بازار، افزایش شفافیت اطلاعاتی ناشران، حمایت از توسعه ابزارهای مالی نوین، با وجود وظایف تعریف شده، برخی چالش ها و ضعف ها در عملکرد سازمان بورس مانند ضعف در کنترل دستکاری قیمتی و تخلفات بازارگردانی بوده است؛ رییس سازمان بورس باید ناظر دقیق بر رفتار نهادهای حقوقی، بازارگردان ها و بازیگران بزرگ بازار باشد، اما در بسیاری از مواقع، رفتارهای دستکاری قیمت، عرضه های ناگهانی و خروج بدون پاسخ حقوقی ها از بازار بدون نظارت و بر خورد مناسب انجام می شود. در عوض بعضا مشاهده می شود نهاد ناظر تمرکز عمده خود را بر حقوقی یا حقیقی های کوچک بازار که تاثیر چندانی بر روند کلی بازار ندارند می گذارد که باعث سر خوردگی و عدم نقدشوندگی بازار می شود. مورد دیگری که می توان به آن تحت عنوان ضعف عملکرد سازمان اشاره کرد واکنش نشان ندادن به موقع و در زمان بحران های بازار است؛ در ریزش شدید بازار سرمایه (مانند بحران ۱۳۹۹ و بعد از آن)، سازمان بورس واکنش موزی نشان نداد، اقدامات حیاتی دیر هنگام و غیر سیستماتیک بود و اعتماد عمومی به بازار به شدت آسیب دید. مورد دیگر نیز ضعف جدی در نظارت بر شفافیت اطلاعاتی شرکت ها بوده است که در این سال با آسیب بسیاری ر بازار شاهد شاهد تحمیل کرده است؛ با وجود الزام ناشران به افشای اطلاعات، در بسیاری از موارد شرکت ها یا در اطلاع رسانی می کنند یا اطلاعات مبهم را به می دهند و سازمان بر خورد جدی ندارد. نکته حائز اهمیت دیگری که باید در این زمینه به آن اشاره کرد تقویت نشدن فرهنگ سهامداری و آموزش عمومی است؛ سازمان بورس به عنوان متولی اصلی توسعه بازار باید بر نامهریزی گسترده ای برای آموزش مالی، ارتقای سواد بورسی مردم و فرهنگ سازی سهامداری بلندمدت داشته باشد، اما این موضوع کلاماغفول مانده است. همچنین در این میان نباید روابط نامناسب با نهادهای دولتی و فشارهای سیاسی از اقلیم نابخشودنی را که رییس سازمان بورس باید استقلال سازمان را حفظ کند؛ اما در مواردی تحت فشار دولت یا نهادهای بالادستی، تصمیماتی گرفته شده که با منافع بازار و سرمایه گذاران خورد تضاد بوده است (مانند الزام شرکت ها به بازارگردانی صوری، عرضه های سنگین دولتی در بازار منعی یا تعیین دستوری نرخ بهره بین بانکی). در پایان باید این نیاتانی مفراتی و تصمیمات ناگهانی گله کرد چرا که بارها دیده شده که قوانین و مقررات بازار (دامنه نوسان، حجم مینا، عرضه اولیه و...) به صورت شبانه و بدون اطلاع رسانی مناسب تغییر کرده و اعتماد سرمایه گذاران را از بین برده است. این بی ثباتی مفراتی نشانه ضعف در حکمرانی بازار است.

تعادل

«تعادل» روند بازار سهام را بررسی می کند

بازی نرخ ها با بورس

این روزها عوامل مختلفی روی بورس تهران تاثیر دارند و هریک به گونه ای توانسته شرایط بازار را تغییر دهد، روند معاملات را مثبت یا منفی سازد؛ اما در این بین عاملی که همواره بورس را تحت تاثیر قرار می دهد نرخ سود بین بانکی است. بر اساس آخرین آمار منتشر شده، نرخ سود بین بانکی در هفته منتهی به ۱۷ اردیبهشت ۱۴۰۴ با کاهش جزئی همراه شد و از ۲۲.۹۸ درصد در هفته گذشته به ۲۳.۹۷ درصد رسید. هر چند این تغییر اندک است، اما می تواند نشانه ای از سیاست های پولی بانک مرکزی برای کنترل نقدینگی و مدیریت بازار پول باشد. نرخ سود بین بانکی به عنوان یکی از شاخص های کلیدی بازار پول تاثیر مستقیمی بر هزینه تأمین مالی بانک ها و در نتیجه بر نرخ سود تسهیلات و سپرده ها دارد. در کنار تغییر جزئی نرخ سود بین بانکی، نرخ های دیگر در بازار پول همچنان ثابت مانده اند. نرخ سپرده گذاری قاعده مند بدون تغییر در سطح ۱۷ درصد باقی مانده است. همچنین نرخ اعتبار گیری قاعده مند همچنان ۲۴ درصد و حداقل نرخ توافق باز خرید نیز در عدد ۲۳ درصد ثابت مانده است که نشان دهنده ثبات در این بخش از بازار است.

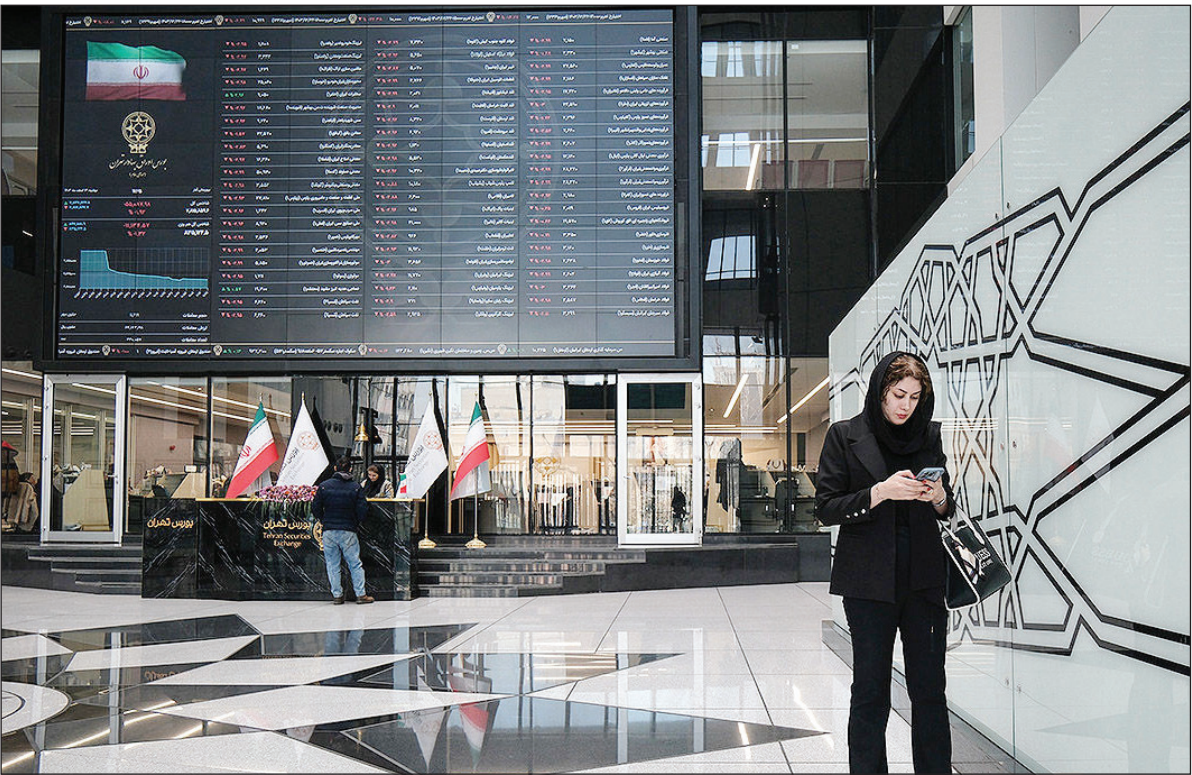
تحلیلگران اقتصادی معتقدند این تغییرات کوچک در نرخ سود بین بانکی می تواند سیگنال هایی برای بازار سهام داشته باشد. به گفته کارشناسان، سیاست های بانک مرکزی اگر با همین روند ادامه یابد، می تواند بر روند کلی بازار پول و سرمایه در هفته های آتی اثر گذار باشد. حال باید دید که بانک مرکزی در روزها و هفته های آینده چه رویکردی را در پیش می گیرد و این سیاست ها چه تاثیری بر نرخ سود در سیستم بانکی خواهد داشت. کارشناسان عقیده دارند نرخ سود بین بانکی می تواند به صورت مستقیم و حتی غیرمستقیم نیز روی بورس تاثیر داشته باشد. نخستین تاثیر را می توان تاثیر روانی دانست که باعث می شود مسیر سرمایه گذاری در بورس تا حدود زیادی تغییر دهد و سرمایه گذاران به واسطه سیگنال های منفی از بورس خارج می شوند. دومین مولفه تاثیر بر جریان نقدینگی بازار سرمایه است، هر چه هزینه تأمین مالی بانک ها افزایش پیدا می کند، بانک ها تمایل بیشتری به جذب نقدینگی با سود بالا دارند و همین شرایط سبب می شود که نقدینگی از بازار سهام خارج و وارد سپرده های بانکی شود. بر اساس آمار بسیاری از بانک ها در چنین شرایطی، سودی بیش از سود تعیین شده بر پرداخت می کنند تا در بازی جذب نقدینگی موفق تر باشند. در ادامه نیز همین موضوع باعث جذابیت بیشتر سایر بازار های می شود؛ چرا که نرخ سود بین بانکی بر نرخ سود سپرده های بانکی و اوراق قرضه دولتی اثر گذار است. زمانی که نرخ سود بین بانکی افزایش می یابد، بانک ها قیمت سود سپرده ها را افزایش می دهند و در نهایت جذابیت بورس کاهش پیدا می کند و سرمایه ها به

۲ دهه فراز و فرود بازار سرمایه

بورس تهران در دهه نخست فعالیت خود از ابتدای تعریف شاخص کل در شهریور ۱۳۶۹، تحولات چشمگیری را تجربه کرده است که هر یک به نوعی، سرآغازی برای دوره های متفاوت در بازار سرمایه ایران بوده اند. پیش از این ابتدا به تحلیل روند بازار از شهریور ۱۳۶۹ نخستین ر کوردشکنی در سال ۱۳۷۵ پرداختیم و نشان دادیم که بازار ایران از همان ابتدا با چرخه های رشد و اصلاح روبه رو بوده است. در آنجا دیدیم که شاخص کل بورس تهران که برآمد نقدشوندگی بازار می شود. مورد ۱۰۰ واحدی تعریف شده بود در کمتر از دو سال، به نزدیک ۵۰۰ واحد رسید و توانست رشدی ۴۰۰ درصدی را ثبت کند. با این حال، از تیرماه ۱۳۷۱، بورس وارد فاز اصلاح شد و شاخص طی ۱۵ ماه ۲۱ درصد کاهش یافت و در مهر ۱۳۷۲، بورس به کف ۳۸۰ واحد رسید. پس از آن، شاخص کل روند صعودی خود را از سر گرفت تا جایی که در مهر ۱۳۷۳، شاخص به ۶۸۷ واحد بازگشت و توانست بافتن سقف قبلی، اوج تحولات خود را در مهر ۱۳۷۳ آغاز و در مدت زمان ۲۳ ر شد ۲۴۴ درصدی را ثبت کند و در مهر ۱۳۷۵ به ۲۱۵۶ واحد برسد. در ادامه به بررسی عملکرد شاخص کل بورس تهران در بازه زمانی ۱۳۷۵ تا ۱۳۸۳ پرداختیم و رشد قابل توجه بیش از ۸۴۰ درصدی در شاخص کل بورس را در این دوره شاهد بودیم. در آنجا دیدیم در ابتدا، بورس تهران پس از دهی دور قبل (۱۳۶۹ تا ۱۳۷۵) با یک افت سنگین روبه رو شد و از مهر ماه ۱۳۷۵ به شاخص کل بورس به سقف ۲۱۵۶ واحد رسید به بازار تا، با یک مراد ۱۳۷۷ و به مدت ۲۳ ماه با کاهش ۳۲ درصدی مواجه شد و تراز شاخص کل به ۱۴۷۲ واحد رسید. این افت شدید نشان دهنده اصلاح عمیق بازار پس از یک بازدهی قابل توجه بود. پس از این دوره اصلاحی، بازار شروع به بازگشت به تعادل کرد. در این مرحله، بازار توانست پس از ۱۸.۵ ماه تلاش، در اسفند ۱۳۷۸ به سطح قبلی خود باز گردد و در مجموع، بازپس گیری سقف قبلی ۴۱ ماه زمان برد که به وضوح اهمیت صبر و حوصله در بازار سرمایه را به نمایش گذاشت. اما پس از این دوران اصلاح و بازگشت به تعادل، بورس تهران مجدداً وارد یک فاز صعودی خود شد. در این مرحله، شاخص در کمتر از پنج سال، به میزان ۵۴۳ درصد رشد کرد و به ۱۳۸۸۲ واحد رسید. این رشد در سه فاز مختلف تحقق یافت و در فاز یک هر یکس که به مدت ۵۶ ماهه که بسیاری از سهام داران آن را با عنوان «ر مستان بازار سرمایه» به یاد می آورند.

شنبه ۲۰ اردیبهشت ۱۴۰۴ | ۱۲ ذی القعدة ۱۴۴۶ | سال یازدهم | شماره ۳۰۳۹ | Sat.May 10, 2025

بازار سرمایه



روند کاهشی در برخی سهم های کوچک متفاوت بود؛ به طوری که شاخص هم وزن در این هفته با رشد ۲.۲۸ درصدی، به ۹۶۶ هزار واحد رسید. در عین حال، حجم معاملات خرد در این هفته حدود ۱۰ درصد افزایش یافت و میانگین ارزش معاملات روزانه نیز روند صعودی داشت، به گونه ای که میانگین هفتگی به ۱۵ هزار و ۲۵۶ میلیارد تومان رسید. در این هفته بازار سهام شرایط خوبی را پشت سر گذاشت اما باتوجه به عواملی که طی هفته آینده روی بورس اثر گذار هستند می توان انتظار داشت که شرایط بازار تغییر کند. در حال حاضر عوامل مذاکرات، نرخ ارز و نرخ بهره بیشترین تاثیر را روی بورس دارند و به نظر می رسد هفته آینده بازدهی این عوامل مثبت باشد.

بورس کالا در یک نگاه

آمار معاملات بازار فیزیکی بورس کالای ایران نشان می دهد در هفته منتهی به ۱۹ اردیبهشت ماه بیش از ۲ میلیون و ۷۳۷ تن انواع کالا و محصول به ارزش بالغ بر ۴۱ هزار میلیارد تومان معامله شده. همچنین ارزش معاملات ۱۰ شرکت ک بتر به بیش از ۱۴ هزار میلیارد تومان رسید. برترین های بورس کالای ایران

در هفته منتهی به ۱۹ اردیبهشت ماه بر اساس ارزش فروخت شده کالاهای ایران هم با فروش ۱۵۲ هزار تن و ۲۰۰ تن آهن اسفنجی و سنگ آهن به ارزش ۹۵۹ میلیون مس ایران با معامله ۶ هزار و ۱۲۰ تن انواع مس و سولفور مولیبدن به ارزش ۳ هزار و ۱۳

این دوره با ویژگی هایی متفاوت از دوره های پیشین همراه بود: افزایش تنوع ابزارهای مالی، توسعه بازار بدهی، و تغییر در ترکیب بازیگران بورس که در گزارشات بعدی به تحلیل و بررسی آن خواهیم پرداخت. نهایتاً آنچه از این دوران پر نوسان و آموخته زید است: آموخت، نقش کلیدی مدیریت ریسک، تحلیل چرخه های زمانی بازار و اهمیت صبر سرمایه گذاران بلندمدت در عبور از ادوار رکودی است.

رشد ۱۲ درصدی ارزش سهام

در پایان فروردین ماه سال جاری ارزش سهام بازارهای بورس تهران و فرابورس ایران با رشد ۱۲.۳ درصدی به ۱۱ هزار و ۶۶۹ هزار میلیارد تومان رسید. بر اساس آخرین آمار منتشر شده از وضعیت بازار سرمایه و بورس ها در پایان فروردین ماه سال جاری، ارزش سهام بازارهای بورس تهران در مجموع ۱۸۵۷ همت و در مجموع کل ارزش سهام بازارهای بورس تهران و فرابورس ایران، ۶۶۸ همت رسید که نسبت به ماه قبل خود یعنی پایان اسفندماه ۱۴۰۳ به میزان ۱۲.۳ درصد رشد داشته است. بر اساس این آمار ها، ارزش بازار اول بورس تهران در پایان فروردین ماه با رشد ۱۳.۴ درصدی به ۵۲۲۶ همت، ارزش سهام بازار دوم بورس تهران با رشد ۱۴.۲ درصدی به ۴۲۷۹ همت، ارزش سهام فرابورس با رشد ۵.۲ درصدی به ۱۱۶۰ همت، ارزش سهام بازار پایه فرابورس با رشد ۵.۳ درصدی به ۳۸ همت و ارزش سهام بازار نوافرین با رشد ۱۱ درصدی به ۱۱.۴ همت رسید و در مجموع ارزش سهام بازارهای فرابورس ایران در پایان فروردین ماه از ۱۷۶۰ همت به ۱۸۵۷ همت رسید. بر این اساس، در پایان فروردین ماه سال جاری ارزش سهام بازار اول بورس اوراق بهادار تهران ۳۷.۵ درصد، بازار دوم بورس اوراق بهادار تهران ۳۷.۵ درصد، بازار دوم فرابورس ۹.۹ درصد، بازار پایه فرابورس ۳.۲ درصد و بازار اول فرابورس ۲.۳ درصد از نسبت ارزش سهام بازار ها در بورس و فرابورس را به خود اختصاص داد.

بازار سهام

صدور اولین برات الکترونیک در بورس کالا

بانک صنعت و معدن به عنوان بانک تخصصی در حوزه صنایع و معادن، برای اولین بار، در ۱۵ اردیبهشت ماه، ۶ فقره برات الکترونیک زنجیره تولید برای خرید مواد اولیه مورد نیاز صنایع فولادی، در بستر بورس کالا صادر کرد. با هدف توسعه ابزار های تأمین مالی زنجیره تولید، هدایت نقدینگی به سمت فعالیت های مولد اقتصادی و تسهیل تأمین مالی بنگاه های اقتصادی، زمینه استفاده از ابزار برات الکترونیک زنجیره تولید برای تسویه اعتباری معاملات در بستر اتاق پایاپای شرکت بورس کالای ایران فراهم شده است. با این روش، خریداران کالا می توانند به شیوه اعتباری و با استفاده از برات الکترونیک زنجیره تولید، نسبت به خرید از بورس کالا اقدام کرده و فروشندگان نیز می توانند برات الکترونیک زنجیره تولید دریافت شده را تا زمان سر رسید نزد خود نگه دارند، یا آن را برای خرید مواد اولیه به فروشنده دیگر منتقل یا در صورت نیاز به نقدینگی آن را در شبکه بانکی تنزیل کنند.

ویژاژ دوباره خودرو در بورس کالا

باشگاه خبرنگاران | بازار خودرو در ایران همواره با چالش های متعددی مواجه بوده است؛ از نوسانات قیمت گرفته تا کمبود عرضه و تقاضای کاذب، این بازار به یکی از پرچالش ترین عرصه ها تبدیل شده است. بازاری که نیازمند است با استفاده از ابزار های نوین به سمت ثبات و شفافیت هدایت شود؛ از جمله این ابزار ها می تواند گواهی سپرده خودرو باشد. بر این اساس بورس کالا خبر از آغاز عرضه این ابزار در آینده نزدیک داده است. گواهی سپرده خودرو به نوعی سند مالی اطلاق می شود که نشان دهنده حق مالکیت یک خودرو در یک مکان مشخص است. این گواهی به خریداران این امکان را می دهد که به جای خرید مستقیم خودرو، از طریق بورس کالا اقدام به خرید گواهی سپرده کنند. در واقع، خریداران می توانند با خرید این گواهی، مالکیت خودرو را به صورت قانونی و شفاف به دست آورند. این ابزار جدید که بناسد از قانون بازار سرمایه تبعیت کند و در همین زمینه هم سید جواد جهرمی مدیرعامل بورس کالا گفته بود: جهت سرمایه گذاری در حوزه خودرو گواهی سپرده خودرو عرضه می شود؛ گواهی سپرده خودرو، چون اوراق بهادار است، بر اساس قوانین بازار سرمایه قابل معامله است. گواهی سپرده خودرو که رحمان راسته، مدیر بازار مشتقه و ابزار های نوین مالی شرکت بورس کالای ایران، با اشاره به جزئیات این ابزار جدید مالی گفت: با تکمیل فرآیند پذیرش ابزار خودروسازی کرمان موتور در بورس کالا، گواهی سپرده خودروی پیکاپ کی امی ۹۲ شرکت کرمان موتور به زودی در دسترس سرمایه گذاران قرار می گیرد. راسته تأکید کرد: طراحی ابزار های نوین مالی در بورس کالا، با هدف سوق دادن نقدینگی به سمت تولید و تحقق سرمایه گذاری مولد انجام می شود و گواهی سپرده خودرو نیز در همین مسیر تعریف شده است. کلاهش به عنوان دارایی پایه جدید در بازار مالی بورس کالا، مسیر تازه ای برای تأمین مالی شفاف صنعت خودرو و مشارکت مردم در این بازار گشوده است. راسته افزود: سرمایه گذاران می توانند از طریق خرید گواهی سپرده خودرو، بدون نیاز به ورود به بازار فیزیکی، در بازار خودروبی مشارکت کنند. حتی افرادی که امکان خرید کامل یک خودرو را ندارند، قادر خواهند بود به صورت تدریجی، گواهی خریداری کرده و پس از رسیدن به سقف معادل یک خودرو، آن را تحویل بگیرند. او با تشریح مشخصات این ابزار مالی گفت: هر گواهی معادل یک خودرو ۱۰ هزار گواهی، مالک یک دستگاه خودرو شوند. تمام مشخصات از جمله رنگ خودرو نیز در این دامنه قید شده و این گواهی ها بدون سر رسید، امکان آراسته و پایان از دامنه توسعه این مسیر خبر داد و گفت: ابزار های متنوع تری در حوزه خودرو در دست طراحی و بررسی است. علاوه بر ۹۲، گواهی سپرده برای خودرو های دیگر نیز در راه است تا مسیر سرمایه گذاری در صنعت خودرو، شفاف تر و کارآمدتر از همیشه شود. بنابر گفته کارشناسی یکی از بزرگ ترین مشکلات بازار خودرو در ایران، عدم شفافیت در قیمت گذاری و معاملات است. با عرضه گواهی سپرده در بورس کالا، تمامی معاملات به صورت رسمی و ثبت شده انجام می شود و خریداران می توانند با اطمینان خاطر اقدام به خرید کنند. در ادامه هم نیما میرزایی کارشناس بازار سرمایه گفت: در خصوص عرضه گواهی سپرده خودرو در بورس کالا باید تأکید کرد عملیاتی شدن این مهم یک اتفاق مثبت خواهد بود، با توجه به اینکه بخش قابل توجهی از علاقه مندی به خرید خودرو توسط مردم در ایران نگاه مصرفی نیست و نگاه سرمایه گذاری است به نظر عرضه گواهی سپرده خودرو و کمک خواهد کرد افرادی که تمایل به سرمایه گذاری در این حوزه دارند بتوانند حتی با سرمایه خرد از بازدهی این حوزه بهره ببرند. او در ادامه افزود: در عین حال با عرضه گواهی سپرده خودرو فشار تقاضای کاذب از صنعت خودرو کاسته می شود و خودروسازان هم می توانند در جهت تولید و توسعه به کمک این ابزار تأمین مالی خوبی داشته باشند. در ادامه این کارشناس بازار سرمایه عنوان کرد: از دیگر سرمایه گذاری خرد در این حوزه اشاره کرد، همچنین بحث دیگری که باید بر آن تأکید داشت بحث معافیت مالیاتی گواهی سپرده است. در نهایت گفت، است، عرضه گواهی سپرده خودرو در بورس کالا، به عنوان یک نوآوری در بازار خودرو می تواند در راستای شفافیت، کاهش قیمت ها و بهبود دسترسی مصرف کنندگان به خودرو های مورد نیاز، موثر واقع شود. با این حال، نیاز به آموزش و فرهنگ سازی در این زمینه احساس می شود تا مردم به راحتی از این ابزار مالی بهره مند شوند.